

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα Σοφία Ζαχαράκη

Θέμα: «Μετακινήσεις μαθητών αντί για δημιουργία νέων σχολικών τμημάτων - Η περίπτωση του 7ου Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης»

Κυρία Υπουργέ,

Η οργάνωση των σχολικών τμημάτων αποτελεί κρίσιμο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και οφείλει να στηρίζεται σε σαφείς νομοθετικούς κανόνες, που υπηρετούν πρωτίστως το παιδαγωγικό συμφέρον των μαθητών.

Σε μια περίοδο έντονης δημογραφικής συρρίκνωσης και συνεχούς μείωσης του μαθητικού πληθυσμού, θα ανέμενε κανείς η Πολιτεία να αξιοποιεί αυτή τη συγκυρία για τη μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας και της ποιότητας της δημόσιας εκπαίδευσης. Αντί αυτού, η μείωση των μαθητών φαίνεται να οδηγεί σε πολιτικές συγχωνεύσεων, περιορισμού των τμημάτων και μετακινήσεων μαθητών, με κυρίαρχο κριτήριο τη διοικητική και οικονομική διαχείριση.

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Π.Δ.79/2017, όπως ισχύει, καθορίζει ανώτατο όριο είκοσι πέντε (25) και κατώτατο όριο δεκαπέντε (15) μαθητών ανά τμήμα Δημοτικού Σχολείου. Ωστόσο, δεν περιλαμβάνει ρητή νομοθετική πρόβλεψη για τον τρόπο της αντιμετώπισης των περιπτώσεων από είκοσι έξι (26) έως είκοσι εννέα (29) εγγεγραμμένων μαθητών ούτε αποκλείει τη δημιουργία πρόσθετου τμήματος. Αντιθέτως, προβλέπει ότι, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της αρμόδιας Επιτροπής και απόφασης του Διευθυντή Εκπαίδευσης, μπορεί να ιδρυθεί πρόσθετο τμήμα όταν υπάρχει διαθέσιμη σχολική αίθουσα. Η πρόβλεψη αυτή θεσπίστηκε ώστε η Διοίκηση να αντιμετωπίζει ειδικές περιπτώσεις με βάση τις πραγματικές συνθήκες κάθε σχολικής μονάδας και όχι αποκλειστικά αριθμητικά κριτήρια.

Παρά ταύτα, σε σειρά περιπτώσεων η Διοίκηση φαίνεται να αντιμετωπίζει το νομοθετικό κενό μέσω αναλογικής εφαρμογής εγκυκλίων, καταλήγοντας στη μετακίνηση μαθητών αντί της δημιουργίας νέου τμήματος.

Η πρακτική αυτή δημιουργεί εμφανή αντίφαση. Από τη μία πλευρά η Διοίκηση εφαρμόζει αυστηρά τα νομοθετικά όρια των δεκαπέντε (15) και είκοσι πέντε (25) μαθητών ανά τμήμα. Από την άλλη, εκεί όπου ο νομοθέτης δεν έχει προβεί σε ρητή ρύθμιση για τις περιπτώσεις είκοσι έξι (26) έως είκοσι εννέα (29) μαθητών, γίνεται εφαρμογή της εγκυκλίου Φ.7/80483/Δ1/15-07-2024 με αναλογική εφαρμογή του β' εδαφίου της περ. δ' του άρθρου 7 του Π.Δ.79/2017 προκειμένου να αποκλειστεί η δημιουργία πρόσθετου τμήματος. Η επιλεκτική αυτή προσέγγιση δημιουργεί εύλογα ερωτήματα ως προς την τήρηση της αρχής της νομιμότητας και τα όρια της διοικητικής δράσης.

Υπό το πρίσμα αυτό, τίθεται το ερώτημα αν, πριν από την επιλογή της μετακίνησης μαθητών σε όμορα σχολεία, η Διοίκηση οφείλει να εξετάζει κατά προτεραιότητα τη δυνατότητα συγκρότησης πρόσθετου τμήματος, όταν συντρέχουν οι ελάχιστες νόμιμες προϋποθέσεις και να αιτιολογεί ειδικά γιατί η λύση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Διαφορετικά, η δυνατότητα ίδρυσης νέου τμήματος που προβλέπει ο ίδιος ο νομοθέτης, καθίσταται στην πράξη ανεφάρμοστη.

Η πρακτική αυτή προκαλεί επίσης προβληματισμό ως προς τα όρια της διοικητικής ερμηνείας. Σύμφωνα με πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου, οι εγκύκλιοι δεν αποτελούν κανονιστικές πράξεις, αλλά εσωτερικές διοικητικές οδηγίες για την ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας. Δεν μπορούν να εισάγουν νέους κανόνες δικαίου ούτε να υποκαθιστούν τη βούληση του νομοθέτη και δεν είναι δεσμευτικές για τους πολίτες. Όταν η νομοθεσία δεν ρυθμίζει ρητά μία συγκεκριμένη περίπτωση, η κάλυψη του κενού μέσω ερμηνευτικών εγκυκλίων ή αναλογικής εφαρμογής τους, δεν μπορεί να οδηγεί σε δυσμενέστερη μεταχείριση των διοικουμένων χωρίς σαφή νομοθετική εξουσιοδότηση.

Χαρακτηριστικό, αλλά όχι μοναδικό, παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του 7ου Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης. Σύμφωνα με την έγγραφη διαμαρτυρία των γονέων και κηδεμόνων, για το σχολικό έτος 2026-2027 ολοκληρώθηκαν οι εγγραφές είκοσι έξι (26) μαθητών στην Α΄ Δημοτικού και υποβλήθηκε αίτημα δημιουργίας δεύτερου τμήματος, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι το σχολείο διαθέτει επιπλέον κατάλληλη σχολική αίθουσα.

Ωστόσο, σύμφωνα με την απάντηση της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πιερίας, αντί να εξεταστεί κατά προτεραιότητα η διαδικασία δημιουργίας δεύτερου τμήματος, προκρίθηκε η αναζήτηση και τελικά η αναγκαστική μετακίνηση μαθητών σε όμορα σχολεία, σύμφωνα με τις εγκυκλίους Φ.6/23198/Δ1/25-02-2026 και Φ.7/80483/Δ1/15-07-2024. Παράλληλα, γίνεται επίκληση της πρώτης εγκυκλίου προκειμένου να δικαιολογηθούν τηλεφωνικές επικοινωνίες με γονείς, μολονότι η εγκύκλιος αυτή αφορά αποκλειστικά τη διόρθωση λαθών ή παραλείψεων στις αιτήσεις εγγραφής και όχι τη μεταβολή ολοκληρωμένων εγγραφών ή τη μετακίνηση μαθητών σε άλλη σχολική μονάδα, η οποία συνιστά ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης.

Η επιλογή αυτή προκαλεί προβληματισμό όχι μόνο ως προς τη νομιμότητα της εφαρμοζόμενης διαδικασίας, αλλά και ως προς τη φιλοσοφία που τη διέπει. Διότι, η μετακίνηση ενός παιδιού έξι ετών από το σχολείο όπου έχει ήδη εγγραφεί δεν αποτελεί μια απλή διοικητική μεταβολή. Επηρεάζει τον οικογενειακό προγραμματισμό, διαρρηγνύει τον δεσμό με το σχολείο της γειτονιάς και προκαλεί αναστάτωση σε παιδιά που βρίσκονται στο ξεκίνημα της σχολικής τους ζωής. Το πραγματικό δίλημμα, επομένως, δεν είναι αν είναι ευκολότερο να μετακινηθεί ένας μαθητής ή να δημιουργηθεί ένα νέο τμήμα, αλλά αν η εκπαιδευτική πολιτική υπηρετεί πρωτίστως το συμφέρον του παιδιού ή τη διαχείριση των αριθμών.

Είναι προφανές ότι απαιτείται μια συνολική επανεξέταση του ισχύοντος πλαισίου, ώστε να εξαιρεθούν τα ερμηνευτικά κενά και η εκπαιδευτική πολιτική να επανατοποθετήσει στο επίκεντρο τον μαθητή. Σε όλες σχεδόν τις σύγχρονες εκπαιδευτικές έρευνες αναδεικνύεται ότι τα μικρότερα τμήματα ευνοούν την εξατομικευμένη διδασκαλία, περιορίζουν τις μαθησιακές ανισότητες και βελτιώνουν το σχολικό κλίμα. Η δημογραφική πραγματικότητα της χώρας θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία αναβάθμισης της δημόσιας εκπαίδευσης και όχι αφορμή περαιτέρω συρρίκνωσής της.

Για τους ανωτέρω λόγους ερωτάσθε κυρία Υπουργέ:

1. Αποτελεί πάγια πολιτική του Υπουργείου, στις περιπτώσεις όπου οι εγγραφές ανέρχονται από είκοσι έξι (26) έως είκοσι εννέα (29) μαθητές, να προκρίνεται η μετακίνηση μαθητών σε όμορα σχολεία αντί της δημιουργίας νέου τμήματος, ακόμη και όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 7 του Π.Δ. 79/2017 για τη συγκρότηση πρόσθετου τμήματος;
2. Με ποια συγκεκριμένη διάταξη νόμου θεμελιώνεται η θέση ότι στις περιπτώσεις είκοσι έξι (26) έως είκοσι εννέα (29) μαθητών δεν δημιουργείται νέο τμήμα, δεδομένου ότι δεν υφίσταται σχετική ρητή νομοθετική πρόβλεψη;

3. Για ποιο λόγο, στην περίπτωση του 7ου Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης, δεν εξετάστηκε κατά προτεραιότητα η δυνατότητα δημιουργίας δεύτερου τμήματος, με την ενεργοποίηση της διαδικασίας του άρθρου 7 του Π.Δ. 79/2017, εφόσον, σύμφωνα με το αίτημα των γονέων, υπήρχε διαθέσιμη σχολική αίθουσα;
4. Θεωρεί το Υπουργείο ότι η τηλεφωνική προτροπή προς γονείς για μετακίνηση των παιδιών τους σε άλλη σχολική μονάδα, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφών, ερείδεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο και συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης;
5. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει σε νομοθετική αποσαφήνιση του πλαισίου συγκρότησης σχολικών τμημάτων, ώστε να μην καλύπτονται νομοθετικά κενά μέσω διαφορετικών διοικητικών ερμηνειών και να διασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή της νομοθεσίας σε όλες τις σχολικές μονάδες της χώρας;
6. Προτίθεται να αναθεωρήσει συνολικά το πλαίσιο οργάνωσης των σχολικών τμημάτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, μειώνοντας τον μέγιστο αριθμό μαθητών ανά τμήμα στους είκοσι (20), ώστε η δημογραφική πραγματικότητα της χώρας να αποτελέσει ευκαιρία αναβάθμισης της δημόσιας εκπαίδευσης και όχι αφορμή περαιτέρω συρρίκνωσής της;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κομνηνός Δελβερούδης